

PHA 204 EPİ-PALEOLİTİK DÖNEMDE ANADOLU-YAKINDOĞU ARKEOLOJİSİ

KONU 3: LEVANT BÖLGESİ EPİ-PALEOLİTİK DÖNEM KÜLTÜR KOMPLEKSLERİ

- **Hamran**

Bu endüstri, daha önce de bahsedildiği üzere bütünüyle geometrik *Kebaran* ile ilişkili olup, kendi içinde 3 safhaya ayrılarak çoğalan miktarlarda yarım ay biçimli mikrolitlerin ortaya çıkmasıyla belirginleşir.

- **Mushabian**

Bu kültür, adını kuzey Sina'da Gebel Maghara'daki Wadi Mushabi'den alır ve genel olarak güney Ürdün, Negev ve Sina Yarımadası'nda görülür. *Mushabian* kompleksi teknolojik açıdan gerçek mikrobürinlerin kullanımı ile karakterizedir. Sırtlı dilgicikler, kavisli sırtlı dilgicikler, eğik budanmış sırtlı dilgicikler, *la mouillah* uçlar, çeşitkenar üçgenler ve mikrogravet uçlar -ki özellikle güney Ürdün'de *Madamaghan* topluluğu içerisinde boldurlar-tipik mikrolitik aletlerdendir. *Mushabian*'i erken ve geç olarak ikiye ayırmak olanaklıdır.

Erken *Mushabian*; Geometrik *Kebaran* kompleksi ile, geç *Mushabian* ise Negev *Kebaran*'ı ya da *Ramonian* ile ilişkili olup, kronolojik açıdan çağdaşlık gösterir. Geç *Mushabian*'in *Helwan* yarımaylarını içeren en son aşaması ise, erken *Natufian* ile çağdaştır.

- **Madamaghan**

Bu endüstrinin tip yerleşim yerleri güney Ürdün'de Madamagh kaya sığınağı ve Tor Hamar olarak gösterilebilir. Bu topluluğun mutlak tarihlendirmesi ve kültürel özellikleri hakkında çok açık bilgilere henüz ulaşamamıştır. Ancak, *Madamaghan* endüstri ile *Mushabian* arasında materyal kültürel buluntular açısından benzerlikler de tespit edilebilmiştir.

- **Ramonian**

Bu kültür kompleksinin *Mushabian*'den türemiş olabileceği düşünülmektedir. Yayılım alanı ise, Sina Yarımadası ve Negev'dir. *Ramonian*, eski literatürde Negev *Kebaran*'ı ya da Negev *Mushabian*'i olarak bilinir. Kültürün karakteristik elemanı "ramon ucu"dur. *Ramonian* endüstrisi 2 alt grup içinde incelenebilir. Bunlardan birincisi hiçbir geometrik mikrolitin bulunmadığı bir erken evre, diğeri yani ikincisi ise, yarımay biçimli mikrolitler içeren geç evredir.

Yararlanılan Kaynaklar:

- ✓ Metin Kartal, 2009, Türkiye'de Epi-paleolitik Dönem: Son Avcı-Toplayıcılar